

eul_wid: kwi-aa

Παραδοξογράφος Βατικανός · Vatican Paradoxographer

Marvels

Θαύματα

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Ἱστορία History

Format: Πεζός Prose

PARADOXOGRAPHUS VATICANUS Ἀγησίας ὁ Μεγαρεὺς τὰς γεράνους φησίν, ὅταν ἐκ τῆς
Θράκης ἀπαίρειν μέλλωσιν, ὑπὸ μιᾶς περιρραίνεσθαι κύκλῳ πάσας· εἴθ' ὅταν βοήσῃ
ἐκείνη, τῆς μὲν ἐξαίρειν καθαπερεὶ κελευστοῦ παραγγείλαντος, τὴν δ' ἀγνίσασαν
καταμένειν αὐτοῦ.

- ¹ ὅταν δὲ τὸ πέλαγος διαπεραιῶνται, δύο μὲν ἐκτείνειν τὰς πτέρυγας, τὴν δὲ γινομένην
ὑπόκοπον ἐπὶ τούτων ἐφίζουσας ἀναπαύεσθαι. Δαλίων φησίν, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Αἰθιοπικῶν ἐν
τῇ Αἰθιοπία θηρίον γίνεσθαι κροκότταν καλούμενον· τοῦτο ἐρχόμενον πρὸς τὰς ἐπαύλεις
κατακούειν τῶν λαλουμένων, καὶ μάλιστα τὰ ὀνόματα τῶν παιδίων.
- ² νυκτὸς δὲ ἐρχόμενον λαλεῖ τὰ ὀνόματα καὶ ἐξερχόμενα τὰ παιδία καταβιβρώσκονται ὑπ' αὐτοῦ.
Πολίτης τὴν πηλαμύδα ἐν τῷ Πόντῳ ἐκ πηλοῦ γίνεσθαί φησι· διὸ καὶ ταύτης τυχεῖν τῆς
προσηγορίας λέγει. ^[5]
- ⁴ Ἀριστοτέλης φησίν ἐν τοῖς περὶ ζώων τὰ χερσαῖα πάντα ἀναπνεῖν, ὅσα πνεύμονας ἔχει, σφῆκαν
δὲ καὶ μέλισσαν οὐκ ἀναπνεῖν. ὅσα τε κύστιν ἔχει, πάντα καὶ κοιλίαν· οὐχ ὅσα δὲ κοιλίαν καὶ
κύστιν. Ἄναιμα πολλὰ τῶν ζώων, καθόλου δὲ ὅσα πλείους πόδας ἔχουσι τῶν τεσσάρων.
- ⁶ Οἱ ἰχθύες οὐκ ἔχουσι στόμαχον· διὸ, ἐὰν διώκηται ὁ ἐλάττων ὑπὸ μείζονος, ἄγει τὴν κοιλίαν
ὑπὸ τὸ στόμα. Οἱ ὄφεις πλευρὰς ἔχουσι τριάκοντα.
- ⁷ καὶ τὰ ὄμματα αὐτῶν, ἐὰν τις ἐκκεντήσῃ, πάλιν γίνονται, καθὰ καὶ τὰ τῶν χελιδόνων. Τοῦ
λέοντος τὰ ὀστέα οὕτως εἰσὶ στερεά, ὥστε πολλάκις κοπτόμενα πῦρ ἐκλάμπειν.
- ⁹ Πολύκλειτος χελώνας γίνεσθαί φησιν καὶ τῷ Γάγγῃ, ὧν τὸ χελώνιον μεδίμνας χωρεῖν πέντε. ὁ
Ἀγαθαρχίδης δὲ τοῖς χελωνίοις χρῆσθαι πλήσις ὡς ὀροφώμασι τῶν καλυβῶν. Ὁ Σκάμανδρος
ξανθὰς ποιεῖ τὰς τρίχας· ὅθεν καὶ Ξάνθος παρ' Ὀμήρῳ προσηγορεύθη.
- ¹¹ Ἀντίγονος τὸ μὲν ἐν Ἱεραπόλει θερμὸν ὕδωρ πάντα ἀπολιθοῦν φησι, καὶ αὐτὸ δὲ πέσσεσθαι καὶ
λίθον γίνεσθαι. Θεόπομπος ἐν Λυγκήσταις φησίν τι εἶναι ὕδωρ ὀξύ, ὃ τοὺς πίνοντας μεθύσκει.
- ¹³ Ἡρακλείδης [φησὶ] τὴν ἐν Σαυρομάταις λίμνην οὐδὲν τῶν ὀρνέων ὑπεραίρειν φησί, τὸ δὲ
προσελθὼν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τελευτᾶν. ὃ δὲ καὶ περὶ τὴν ἄορνιν κατὰ τὴν Ἰταλίαν δοκεῖ γίνεσθαι.
Κατὰ μέρος τι τοῦ κατὰ Προῦσαν Ὀλύμπου ἱστοροῦσι τὴν Δάφνην καταπεπόσθαι διωκομένην

ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐρῶντος· καὶ ἕως τοῦ νῦν πέταλα δάφνης ἐν τοῖς λίθοις ἀναμειγμένα εὐρίσκεσθαι.

- 15 Ἐν τινι τῶν κατὰ τὸν Ὀλυμπον δένδρα ἐστὶν ἰτέα λεπτοφύλλω ἐοικότα, ἃ παρθένους γεγενῆσθαι ἱστοροῦσι· εἰς <δὲ> δένδρα ταύτας ἀμειφθῆναι τὸν Βορρᾶν φευγούσας ἐρῶντα. Καὶ νῦν ἔτι, εἴ τις θίγοι τῶν φυλλῶν, χολοῦσθαι τὸν ἄνεμον λέγουσι καὶ σφοδρὸν αὐτίκα πνεῖν καὶ μόλις διὰ τρίτης παύεσθαι. Μέστος ποταμὸς ἐν Θράκῃ τὰς μοιχευομένας ἐξελέγχει, τῶν ἀνδρῶν ποτιζόντων αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ὕδατος τούτου καὶ λεγόντων· «εἰ μὲν οὐκ ἐμοιχεύθης, ἄρρεν τέκοις, εἰ δ' οὖν, θῆλυ. ^[5]
- 16 » Καὶ παρὰ Γερμανοῖς ὁ Ῥῆνος ἐλέγχει· ἐμβληθὲν γὰρ τὸ παιδίον εἰ μὲν μοιχευθείσης ἐστί, θνήσκει, εἰ δ' οὐ, ζῇ.
- 18 Πέρινθος ποταμὸς ἐν Θράκῃ, ὅθεν καὶ Πέρινθος ἡ πόλις· ἐκ τούτου εἰ πίοι τις, τὰ σπλάγχνα ἐξογκοῦται. Ἡ δ' αἰτία, ὅτι σταγόνες ἐκ τῆς κεφαλῆς Γοργόνος ἐν τούτῳ ἐρρύησαν βασταζομένης ὑπὸ Περσέως. Ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας ποταμὸς ἐστὶ Μαρσύας· οὗτος ἔν πως αὐλοῦ ἀκούση, βομβεῖ μέγα, ἣν δὲ κιθάρας, μετὰ σιγῆς ῥεῖ, ἀποπνιγέντος ἐν αὐτῷ Μαρσύου τοῦ αὐλητοῦ.
- 20 Ταυρομένιος ποταμὸς ἐστὶν ἐν Σικελίᾳ παρὰ τὴν ὁμώνυμον πόλιν· οὗτος βροντῆς ἀκούων φοβεῖται καὶ καταδύεται εἰς τὴν γῆν, ἣν δὲ παύσεται ἡ βροντή, πάλιν ἄνεισιν ἐκ τῆς γῆς καθάπερ πηγῇ. Ποταμὸς ψυχρὸς ὄνομα <Ἄκισ> διὰ τῆς Σικελίας ῥεῖ· οὗτος τοῦ μὲν θέρους ἰλυῶδες ἔχει ὕδωρ, τοῦ δὲ χειμῶνος καλὸν τε καὶ διαυγές.
- 22 Ἐν Λυγκήσταις κρήνη ἐστίν, ἀφ' ἧς ἐάν τις πῖνῃ, μεθύσκειται. Κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἀνδριάς ἴσταται Μέμνονος, ὃς ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου ἄδει οἶονεῖ προσαγορεύων αὐτόν.
- 24 Οἱ Κελτοί, ὅταν ἡ ἀφορία ἢ λοιμὸς γένηται, τὰς γυναῖκας αὐτῶν κολάζουσιν ὡς αἰτίας τῶν κακῶν. Παρὰ τοῖς Ἰβηρσιν ἔθνος ἐστὶ ἐν ἑορτῇ τινὶ τὰς γυναῖκας τιμῶν δώροις, ὅσαι ἂν πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἱμάτια ὑφήνασαι τότε ἐπιδείξωσιν.
- 26 Παρὰ Κροβύζοις ἔθος ἐστὶ τὸ μὲν γεννώμενον βρέφος θρηνεῖν, τὸν δὲ θανόντα εὐδαιμονίζειν. Παρὰ Νασαμῶσι τοῖς ἐν Λιβύῃ νόμος ἐστὶ τὴν γαμουμένην τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ συγγίνεσθαι πᾶσι τοῖς παροῦσι καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνειν καὶ μετὰ τοῦτο τῷ γήμαντι μόνῳ μίγνυσθαι.
- 28 Αἱ τῶν Σαυροματῶν γυναῖκες οὐ πρότερον γαμοῦνται, ἢ μὴ ἄνδρα κτάνωσι πολέμιον. Πέρσαι τοῖς οἰκείοις κυσὶ βοράν, <οῖαν> τοῖς πλουσίοις καὶ ἐνδόξοις, τιθέασιν.
- 30 Φερεκύδης ὁ Σύριος ἀπὸ τινος ἐν Σύρῳ τῇ νήσῳ πηγῆς ὕδωρ πιὼν μαντικώτατος γέγονε καὶ τινὰς προεμήνυσε σεισμοὺς καὶ ἄλλα. Τειρεσίας <ὁ> Εὐήρους δύο δράκοντας μιγνυμένους θεασάμενος κτείνει αὐτοὺς καὶ παραυτίκα γυνὴ 'κγίνεται, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀνὴρ, καὶ δικαστὴς ἡδονῆς γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς τῆς ἐν τῇ μίξει παραλαμβάνεται πρὸς Διὸς καὶ Ἥρας· καὶ πλείονα λέγει τὴν τῆς γυναικὸς. ^[5]
- 32 Παρ' Ὀμήρῳ Πρωτεὺς εἰς πάντα μετεμορφοῦτο, καθὰ Θέτις παρὰ Πινδάρῳ καὶ Νηρεὺς παρὰ Στησιχόρῳ καὶ Μήστρα <παρ' Ἡσιόδῳ> . Ἀρίστων ὁ περιπατητικὸς ἐν τῇ νήσῳ Κία πηγὴν φησιν ὕδατος εἶναι, ἀφ' ἧς τοὺς πιόντας ἀναισθήτους γίνεσθαι.
- 34 Περὶ τὴν Ἰνδικὴν ἔστι λίμνη, ἥτις πάντα δέχεται πλὴν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἑλλάνικος ἐν Ἰνδοῖς εἶναί φησι κρήνην Σίλαν καλουμένην, ἐφ' ἧς καὶ τὰ ἐλαφρότατα καταποντίζεται.
- 36 Ἐν Ἱεραπόλει τόπος ἐστὶ Χαρώνιος λεγόμενος, ἐν ᾧ οὐδὲν ζῶον δῆτα βαίνει· πίπτει γὰρ παραυτίκα. Σέλεμνος ποταμὸς ῥεεῖ διὰ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἔστι τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἔρωτος φάρμακον.
- 38

- Θεόπομπος κρήνην ἐν Θράκῃ λέγει εἶναι, ἐξ ἧς οἱ λουσάμενοι μεταλλάττουσι τὸν βίον. Ἀκύλιος ὁ Ῥωμαῖος ἱστορικός φησι τὴν Σικελίαν πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ μὴ νῆσον εἶναι ὡς σήμερον, ἀλλ' ἤπειρον γενέσθαι συνημμένην τῇ ὕστερον Ἰταλίᾳ· ἐκ δὲ τῆς ἐπικλύσεως τῶν ῥευμάτων τῶν ῥιζῶν ἀποσπασθεῖσαν τοῦ Ἀπεννίνου, κατὰ τὸ Σκύλλαιον ῥαγείσης τῆς ἡπείρου, νῆσον ἀποκαταστήναι καὶ διὰ τοῦτο Ῥήγιον ἀποκληθῆναι τὸ πλευρὸν τῆς Ἰταλίας ἐκεῖνο. ^[5]
- 40 Πέρσαι τοὺς προσφέροντας τῷ πυρὶ βλάβος ἢ ποταμῷ ἐνουροῦντας ἢ ἐναπονιζομένους θανάτῳ ζημιοῦσιν. Γέτας φασὶ ταῖς τοῦ Διὸς βρονταῖς ἐπιτυμπανίζειν καὶ τοξεύοντας εἰς τὸν ἀέρα ἀπειλεῖν τῷ θεῷ.
- 42 Ἐν Παδαίοις, Ἰνδικῷ ἔθνει, ὁ συνετώτατος τῶν παρόντων κατάρχεται τῶν ἱερῶν· αἰτεῖται δὲ παρὰ τῶν θεῶν οὐδὲν ἄλλο πλὴν δικαιοσύνης. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τὴν τῶν Μακεδόνων ἀρχὴν <ἤρξεν> τεσσαρεσκαιδέκατος.
- 43 ἐνίκησε δὲ Πέρσας ἐπὶ Γρανικῷ κδ'· διὸ καὶ τὴν ἡμέραν σφόδρα ἐτίμα καὶ θεοῖς ἔθυσεν, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ τετάρτῃ δηλονότι τὰ μέγιστα κατεπράχθη. καὶ εἴ ποτέ τι δρᾶν ἐβούλετο, περιέμενε τὴν τετράδα. Παρὰ Γαλάταις ἑάν, <ὄσ> τις τὰ μέγιστα ἀδικήσας κατέφυγεν, ἐπὶ <δῶ> ἵππον ἢ σάλπιγγα, ἀπελύετο. ^[5]
- 44 οὗτοι περὶ πολέμου βουλευόμενοι ταῖς γυναῖξιν ἀνακοινοῦνται, καὶ ὃ τι ἂν γνῶσιν αἱ γυναῖκες, τοῦτο κρατεῖ· ἑάν δὲ ἡττηθῶσι πολεμοῦντες, τῶν γυναικῶν, αἱ συνεβουλεύσαντο πόλεμον ἄρασθαι, τὰς κεφαλὰς ἀποτεμόντες ἕξω ρίπτουσι τῆς γῆς. Λιβύρνιοι κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχουσι καὶ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι μέχρι ἐτῶν πέντε· εἴτα τῷ ἔκτῳ συνενέγκαντες ἅπαντα τὰ παιδία τὰς ὁμοιότητος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἰκάζουσι, καὶ ἐκάστῳ τὸν ὅμοιον ἀποδιδόασιν, καὶ λοιπὸν ἐκεῖνος ὡς υἱὸν ἔχει. ^[5]
- 46 Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τρὶς ἐν τῷ βίῳ λούονται, ὅταν γεννῶνται καὶ ὅταν τελευτῶσιν. ὅταν δὲ ἐπικηρυκεύονται τοῖς πολεμίοις, ἄρνα κομίζουσι καὶ κλάδον δένδρου· καὶ ἑάν μὲν δέχωνται οἱ πολέμιοι τὰς σπονδὰς, καταλείπουσιν ἃ ἐκόμισαν, εἰ δὲ μὴ, πάλιν αὐτὰ ἀποφέρουσιν. Σκυθῶν οἱ ἀνδροφάγοι λεγόμενοι ἐκ μὲν κρανίων πίνουσιν ἀνθρωπίνων, τὸ δὲ δέρμα τῆς κεφαλῆς τῶν πολεμίων ἐργαζόμενοι ποιοῦσι χειρόμακτρον, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ἐκδεύραντες σὺν τοῖς ὄνυξιν ἐπιβάλλουσιν ἐπὶ τοὺς ἵππους. ^[5]
- 48 Σαυρομάται διὰ τριῶν ἡμερῶν σιτοῦνται εἰς πλήρωσιν. ταῖς γυναῖξιν δὲ πάντα πείθονται, καὶ αὐτοὶ δὲ φοροῦσι γυναικεῖαν ἐσθῆτα. ἑάν δέ τις τῶν πολεμίων καταφύγῃ πρὸς τῷ ἐπὶ τῆς ἐστίας πυρὶ καὶ τοῖς ἄνθραξι τὸ πρόσωπον μολύνῃ, οὐκέτι αὐτόν, ὡς οἰκέτην, ἀδικοῦσιν. παρθένον δὲ οὐ πρότερον συνοικίζουσιν εἰς ἄνδρα, πρὶν ἂν πολέμιον κτάνῃ. Παρὰ Φρυζίν, ἑάν τις γεωργὸν βοῦν ἀποκτείνῃ ἢ σκεῦος τῶν περὶ τὴν γεωργίαν κλέψῃ, θανάτῳ ζημιοῦται. ^[5]
- 50 Λύκιοι τὰς γυναῖκας μᾶλλον ἢ τοὺς ἄνδρας τιμῶσι καὶ καλοῦνται μητρόθεν, οὐ πατρόθεν· τὰς δὲ κληρονομίας ταῖς θυγατράσιν ἀπολείπουσιν, οὐ τοῖς υἱοῖς. ὃς δ' ἂν ἐλεύθερος ἀλῶ κλέπτων, δοῦλος γίνεται. τὰς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δίκαις οὐκ εὐθὺς παρέχονται, ἀλλὰ μετὰ μῆνα. Ἀσύριοι τὰς παρθένας ἐν ἀγορᾷ πωλοῦσι τοῖς θέλουσι συνοικεῖν, πρῶτον μὲν τὰς εὐγενεστάτας καὶ καλλίστας, εἴτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς· ὅταν δὲ ἔλθωσι ἐπὶ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι πόσον τις θέλει προσλαβὼν ταύταις συνοικεῖν, καὶ τὸ συναχθὲν ἐκ τῆς τῶν εὐπρεπῶν τιμῆς ταύταις προστίθενται [ταῖς παρθένοισιν]. ^[5]
- 52 Πέρσαι, ὃ μὴ ποιεῖν ἔξεστιν, οὐδὲ λέγουσιν. παρὰ Πέρσαις, ὃς ἂν ἡδονὴν καινὴν ἐπινοήσῃ, σῶρα λαμβάνει. [Παρὰ Πέρσαις] ὃς ἂν καταγνώσθῃ παρὰ βασιλέως, πενθεῖ διὰ βίον καὶ ποτηρίῳ πίνει πετρίνῳ. ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀποθάνῃ, ἀφίενται τῶν ἐγκλημάτων πάντες καὶ ἀρπάζουσιν ἃ θέλουσι καὶ παρανομοῦσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἂν ἐπὶ τὰς βασιλείους θύρας ἐλθόντες αἰτήσωνται βασιλέα, ὅστις αὐτοὺς ἀπαλλάξει τῆς ἀνομίας. [Παρὰ Πέρσαις] ἑάν τινα

προστάξῃ βασιλεὺς μαστιγῶσαι, εὐχαριστεῖ ὡς ἀγαθοῦ τυχών. Παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ὁ τεχνίτου πηρώσας χεῖρα ἢ ὀφθαλμὸν θανάτῳ ζημιοῦται. ^[10]

- 54 Παρ' Αἰγυπτίοις μαρτυρεῖν ἀγραμμάτων οὐκ ἔξεστιν. Ἀτάραντες Λίβυες τῶν θυγατέρων ἀρίστας κρίνουσι τὰς πλεῖστον χρόνον μεμενηκυίας παρθένους.
- 56 Παρὰ Καρχηδονίοις οὐκ ἔξεστι τοῖς ἀστρατεύτοις φορεῖν ἐνώτιον χρυσοῦν· ὅσας δ' ἂν στρατεύσωνται στρατείας, τοσαῦτα ἀεὶ φοροῦσιν ἐνώτια. Λακεδαιμόνιοι τοὺς γέροντας αἰσχύνονται οὐδὲν ἥττον ἢ πατέρας.
- 57 γυμνάσια δ' ὥσπερ ἀνδρῶν ἐστίν, οὕτω καὶ παρθένων. ξένοις δ' ἐμβιοῦν οὐκ ἔξεστιν ἐν Σπάρτῃ οὔτε Σπαρτιάταις ξενιτεύειν. οὔτοι ταῖς γυναιξὶν παρακελεύονται ἐκ τῶν εὐειδεστάτων κύειν καὶ ἀστῶν καὶ ξένων. Κρήτες πρῶτοι Ἑλλήνων νόμους ἔσχον Μίνως θεμένου· προσεποιεῖτο δὲ Μίνως παρὰ τοῦ Διὸς αὐτοὺς μεμαθηκέναι ἐννέα ἔτη εἷς τι ὄρος φοιτήσας, ὃ Διὸς ἄντρον ἔλεγετο. ^[5]
- 58 Οἱ Κρητῶν παῖδες ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι καὶ τὰ πολέμια διδασκόμενοι καὶ θήρας δρόμους τε ἀνάντεις ἀνυπόδετοι ἀνύοντες καὶ τὴν ἐνόπλιον πυρρίχην ἐκπονοῦντες, ἥντινα πρῶτος εὔρε Πύρριχος. Λίγυες τοὺς γονεῖς, ὅταν μηκέτι ᾧσι διὰ γῆρας χρήσιμοι, κατακρημνίζουσιν. ^[5]
- 60 <Ταῦροι, Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοὺς εὐνούστατους τῶν φίλων συγκαταθάπτουσιν> . ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποθανόντος φίλου μικρόν τι τοῦ ὠτίου ἀποτέμνει, ἀναγκαιοτέρου δὲ τελευτήσαντος πλεῖον ἀφαιρεῖ· ὅταν δὲ ὁ πάντων εὐνούστατος ἀποθάνῃ, <τὸ ὅλον> . Σκυθῶν τινες τὸν τελευτήσαντα κρεονομήσαντες καὶ ἀλίσαντες ξηραίνουσιν ἐν ἡλίῳ· μετὰ ταῦτα δὲ ἐνείραντες ἀρπεδόνι τὰ κρέα ἐξάπτουσι τῷ ἑαυτῶν τραχήλῳ, καὶ μαχαίριον λαβόντες, ᾧ ἂν ἐντύχῃσι τῶν φίλων, τεμόντες κρέα διδόασιν. ^[5]
- 61 καὶ τοῦτο ποιοῦσι μέχρις ἂν πάντα δαπανήσωσιν. Ἀθηναῖοι τοὺς τελευτήσαντες ἐπὶ τὸν τάφον ἄγοντες καὶ πᾶν ὄσπριον ἐπέφερον, σύμβολον τῆς παρ' αὐτῶν εὐρέσεως τῶν καρπῶν τῶν ἀπάντων. ^[5]